LANDSKRONA STAD

Beslutas av: Stadsbyggnadsnämnden **Datum:** 2024-11-19
Dokumentet gäller för: Allmänheten
Dokumentansvarig: Stadsbyggnadsförvaltningen
Revideras: vid behov
Diarienummer: ADM

Aina Berggren-husen på Västervång.

Riktlinje

Innehåll

Bevaranderiktlinjer för kvarteren Sunnan, Landvinden och Flundrör.

Förord 3

Om arkitekten 4

Historia om området 4

Byggnadsbeskrivning 5

Hustyp A 6

Hustyp B 7

Hustyp C 8

Hustyp D 9

Riktlinjer för området 10

Hustyp A: Kvarteret Sunnan 1-5 10

Hustyp B: Kvarteret Landvinden 1 och 7-10 12

Hustyp C: Kvarteret Landvinden 2-6 14

Hustyp D: Kvarteret Flundrör 1 och 7-10 16

Förord

Små- och kedjehusområdet öster om Erikstorpsvägen och norr om Svaneholmsgatan utgör en värdefull kulturmiljö i Landskrona. Dessa riktlinjer är framtagna för att främja att dessa värden ska bevaras. Riktlinjerna rör fastigheterna Sunnan 1-5, Landvinden 1-10 och Flundrör 1 och 7-9. Gemensamt för dessa är att de är ritade av samma arkitekt, Aina Berggren. Varje husrad har varsin enhetlig utformning. Tillsammans knyts bebyggelsen ihop av det vitmålade teglet med svartbruna trädetaljer. Området utgör en karakteristisk 1960-talsmiljö med höga kulturhistoriska och miljömässiga värden. Byggnaderna måste underhållas och bevaras med hänsyn till områdets karaktär.

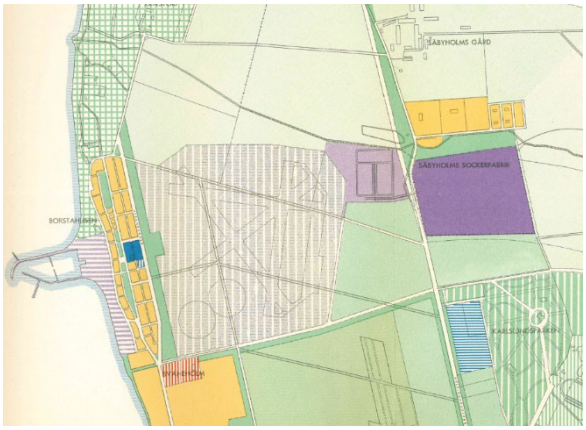
Stadsbyggnadsförvaltningen har tagit fram dessa riktlinjer som stöd för fastighetsägare vid underhåll och renoveringsarbeten och de fungerar som vägledning för bygglovshandläggare vid ärenden om ändring. I Plan- och bygglagens 8 kap 13-14 och 17 §§ ställs krav på att kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer ska underhållas så att de särskilda värdena bibehålls, ändringar ska utföras varsamt så att karaktärsdrag bevaras samt att förvanskning är förbjuden. Vissa undantag från bygglovsplikten gäller inte för områden med höga kulturvärden.

Riktlinjerna är utarbetade av stadsbyggnadsförvaltningen Landskrona stad och antagna av stadsbyggnadsnämnden 2024-12-10. Vid frågor, välkommen att höra av er till oss.

Om arkitekten

Aina Berggren föddes 1921 i Malmö och studerade till arkitekt först vid Kungliga tekniska högskolan i Stockholm och sedan på Kunstakademiet i Köpenhamn. Med sina dubbla examina arbetade hon hos länsarkitekten med rådgivning till byggnadsnämnderna i landskommunerna runt Landskrona. På 1950-talet öppnade hon ett eget arkitektkontor, vilket få svenska kvinnliga arkitekter hade vid tiden. Bland hennes verk finns bland annat flerfamiljshusen vid Säbygatan, den numera rivna färjeterminalen på Jönsaplan och prästgården i Saxtorp. Den slutna framsidan är något som kommit att karaktärisera Aina Berggrens villaarkitektur, med fasader som flyter ut i murar och asymmetriska former.

Historia om området

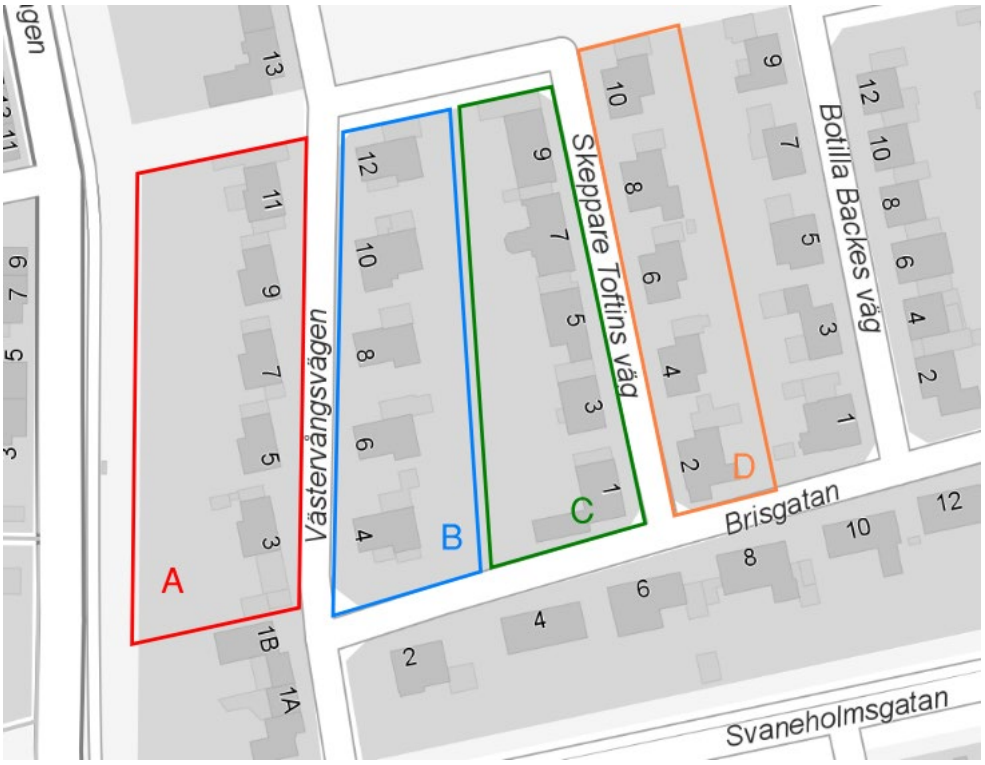
Området öster om Erikstorpsvägen var på 1950-talet åkermark och koloniområde. Området pekades ut i en generalplan från 1951 som lämplig för flygplats. År 1959 var flygplatsdrömmarna ändrande och i stället upprättades en detaljplan som möjliggjorde bostäder och parkytor. I planbeskrivningen beskrivs det planerade området enligt följande:

”Det förutsättes att byggnader inom en och samma husgrupp gives enhetlig exteriör utformning beträffande orientering, taklutning, tak- och väggmaterial, färg, etc. Vidare förutsättes att varje gatudel göres till föremål för särskilt omsorgsfullt studium för ernående av en gärna omväxlande men likväl lugn gatubild. På samma gång som här sålunda föreligger förutsättningar för stor valfrihet måste variationsrikedomen givetvis hållas inom rimliga gränser, för att helhetsintrycket skall kunna bli bra.”

Mellan 1961 och 1962 byggdes Aina Berggrens hus.

Byggnadsbeskrivning

Området är indelat i fyra hustyper, A-D

Hustyp A

Väster om Västervångsgatan ligger fem 1,5-planshus med vitmålad (slammad) tegelfasad, gavelrösten i brunsvartmålad fjällpanel och brunsvarta vindskivor. Taket är täckt av brunröda enkupiga tegelpannor. Detaljer som stuprör, lister och bleck är i koppar. Takets nock är förskjuten mot gatan, med ett flackare takfall åt trädgården och ett brantare åt gatan. På takfallet åt trädgården sticker en väl tilltagen vitmålad tegelskorsten upp. Husen linjerar inte med gatan men varje sydosthörn har samma avstånd till gatan, vilket skapar en trappstegseffekt som gör att de asymmetriska nockarna tittar fram bakom varandra.

Fasaden mot gatan hålls sluten och privat, med bara entrédörren och ett fönster i gatuhöjd, medan övriga fönster hör till våningen en halvtrappa upp och källaren. I övrigt är det en vit tegelfasad som möter gatan, som även förlängs söderut med en mur som ansluter till nästa hus. Det finns ett förhöjt väggliv mot gatan med brunsvart fjällpanel. Entréerna mot gatan har en tvärställd mur för att skydda mot vind.

Hustyp B

Öster om Västervångsgatan ligger fem enplanshus med vitmålad (slammad) tegelfasad, gavlar och vindskivor i brunsvartmålad fjällpanel. Taket är täckt av svart papp. Detaljer som stuprör, lister och bleck i koppar. Varje hus har en skorsten i linje med sydfasaden. Taket är ett pulpettak, lågt lutande mot gatan. Husen är placerade i trappstegsformation längs gatan. Byggnaderna kopplas samman med garage och carport på ena sidan och murar åt andra sidan som bildar skyddade uteplatser. Fasader mot gatan har ett större glasparti med fyrluftsfönster och en låg bröstning i brun fjällpanel. Entréerna är placerade under tak.

Hustyp C

Väster om Skeppare Toftins väg ligger fem enplanshus med vitmålad (slammad) tegelfasad, gavlar med brunsvart stående träpanel och brunsvarta vindskivor. Taken är låglutande pulpettak med gavlarna mot gatan och täckta av svart papp. Detaljer som stuprör, lister och bleck i koppar. Varje hus har en skorsten i linje med västfasaden. Husen ligger parallellt med gatan. Byggnaderna kopplas samman med garage. Fasaden är mot gatan har sparsam fönstersättning i bottenplan och fönstren på ovanvången följer takets lutning i överkant. Entréer mot gatan har en tvärställd mur för att skydda mot vind.

Hustyp D

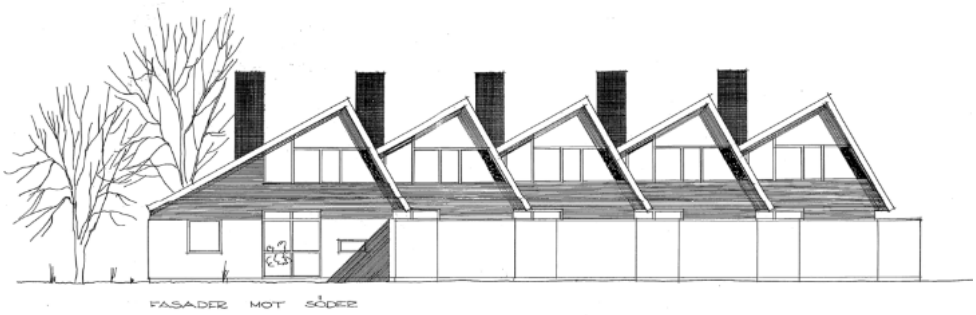

Öster om Skeppare Toftins väg ligger fem enplanshus med vitmålad (slammad) tegelfasad, gavlar med brunsvart stående träpanel och brunsvarta vindskivor. Taken är pulpettak lågt lutande mot gatan täckta av svart papp. Detaljer som stuprör, lister och bleck i koppar. Varje hus har en skorsten centralt placerat på taket. Husen ligger parallellt med gatan. Byggnaderna kopplas samman med höga murar, plank och garage. Fasaderna mot gatan har sparsam fönstersättning. Under vissa fönster finns bröstning i brunt stående träpanel. Entréerna är placerade under tak.

Riktlinjer för området

Hustyp A: Kvarteret Sunnan 1-5

Bygglovsritning 1961, Aina Berggren

Volym och takform

Byggnadernas proportioner och takform får ej ändras. Tillbyggnader ska underordnas originalvolymen.

Fasadmaterial

I bottenplan ska fasaderna vara murade, slammade och vitmålade. Gavelrösten och det förhöjda vägglivet ska ha fjällpanel målat i brunsvart kulör. Trädetaljer ska vid ommålning målas i brunsvart kulör.

Vit kulör: NCS S 0500-N
Brunsvart kulör: NCS S 8505-Y20R

Tak och takavvattning

Vid underhåll av tak ska enkupiga brunröda tegelpannor användas. Inga förändringar av takets lutning, höjd eller förändring av takfotens utseende medges. Hängrännor och stuprör ska helst utföras i koppar eller i andra hand svart plåt. Bygglov krävs om solcellspaneler installeras på tak och beviljas endast på gårdssida. Takkupor beviljas inte.

Fönster

Fönstersättning samt storlek på fönster får inte ändras mot allmän plats. Nya fönsteröppningar kräver bygglov. Fönster ska utformas i en brunsvart kulör. Materialet på fönster ska var trä eller aluminium med ett lågt glanstal. PVC fönster och spröjsade fönster tillåts inte. Takfönster beviljas endast mot gårdssidan norr om skorstenen.

Dörrar

Dörrar ska vara i oljad ek. Garageportar ska utföras med liggande ribbor och målas brunsvart.

Murar och plank

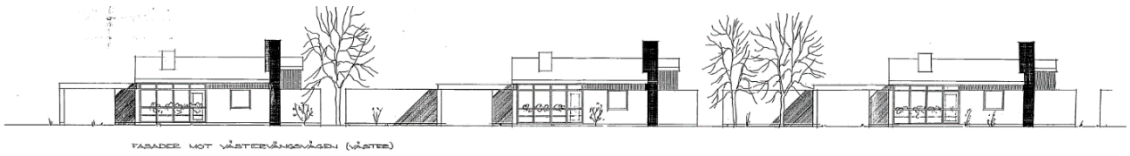
Plank och staket ska vara målade brunsvarta. Murar ska vara slammade och vitmålade med krön av koppar eller svart plåt.

Skorsten

De vitslammade skorstenarna ska bevaras och får inte plåtas in. Plåtsargen på skorstenen ska vara av koppar eller svart plåt.

Hustyp B: Kvarteret Landvinden 1 och 7-10

Bygglovsritning 1961, Aina Berggren

Volym och takform

Byggnadernas proportioner och takform får ej ändras. Tillbyggnader ska underordnas originalvolymen.

Fasadmaterial

Fasaderna ska vara murade, slammade och vitmålade. Gavlarna ska ha fjällpanel målat i brunsvart kulör. Trädetaljer ska vid ommålning målas i brunsvart kulör.

Vit kulör: NCS S 0500-N
Brunsvart kulör: NCS S 8505-Y20R

Tak och takavvattning

Taktäckningsmaterial ska vara svart papp. Inga förändringar av takets lutning, höjd eller förändring av takfotens utseende medges. Hängrännor och stuprör ska i första hand utföras i koppar och i andra hand svart plåt. Bygglov krävs om solcellspaneler installeras på tak och beviljas endast om de inte syns från allmän plats.

Fönster

Fönstersättning samt storlek på fönster får inte ändras mot allmän plats. Nya fönsteröppningar kräver bygglov. Fönster ska utformas brunsvarta. Materialet på fönster ska vara i trä eller aluminium med lågt glanstal. PVC fönster och fönster med spröjs tillåts inte.

Dörrar

Dörrar ska vara i oljat trä eller i brunsvart kulör. Garageportar ska utföras med liggande ribbor och målas brunsvart.

Murar och plank

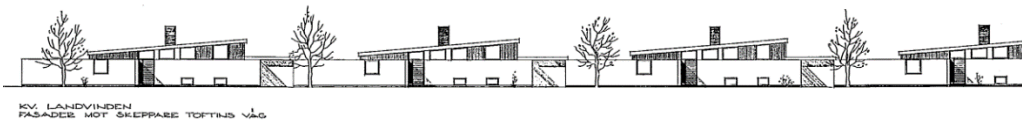
Plank och staket ska vara målade i brunsvart. Murar ska vara slammade och vitmålade med krön av koppar eller svart plåt.

Skorsten

De vitslammade skorstenarna ska bevaras och får inte plåtas in. Plåtsargen på skorstenen ska vara av koppar eller svart plåt.

Hustyp C: Kvarteret Landvinden 2-6

Bygglovsritning 1961, Aina Berggren

Volym och takform

Byggnadernas proportioner och takform får ej ändras. Tillbyggnader ska underordnas originalvolymen.

Fasadmaterial

Fasaderna ska vara murade, slammade och vitmålade. Gavlarnas panel ska vara stående och målad i brunsvart kulör. Trädetaljer ska vid ommålning målas i brunsvart kulör.

Vit kulör: NCS S 0500-N

Brunsvart kulör: NCS S 8505-Y20R

Tak och takavvattning

Taktäckningsmaterial ska vara svart papp. Inga förändringar av takets lutning, höjd eller förändring av takfotens utseende medges. Hängrännor och stuprör ska i första hand utföras i koppar och i andra hand svart plåt. Bygglov krävs om solcellspaneler installeras på tak och beviljas endast om de inte syns från allmän plats.

Fönster

Fönstersättning samt storlek på fönster får inte ändras mot allmän plats. Nya fönsteröppningar kräver bygglov. Fönster ska utformas brunsvarta. Materialet på fönster ska var trä eller aluminium med ett lågt glanstal. PVC fönster och fönster med spröjs tillåts inte.

Dörrar

Dörrar ska vara i oljat trä eller i brunsvart kulör. Garageportar ska utföras med liggande ribbor och brunsvart.

Murar och plank

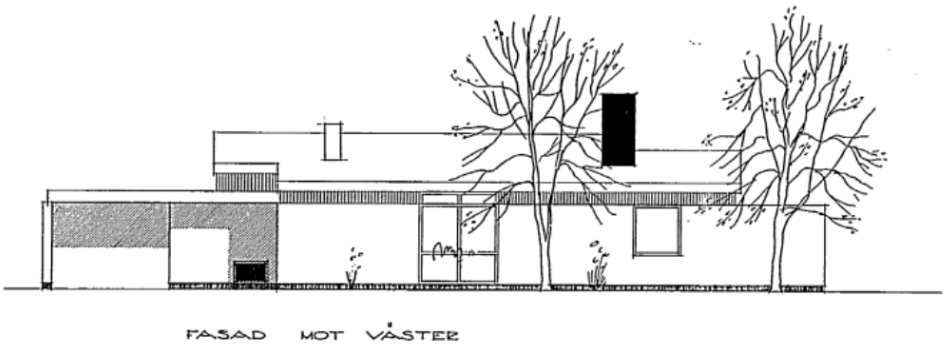
Plank och staket ska vara målade i brunsvart kulör. Murar ska vara slammade och vitmålade med krön av koppar eller svart plåt.

Skorsten

De vitslammade skorstenarna ska bevaras och får inte plåtas in.
Plåtsargen på skorstenen ska vara av koppar eller svart plåt.

Hustyp D: Kvarteret Flundrör 1 och 7-10

Bygglovsritning 1961, Aina Berggren

Volym och takform

Byggnadernas proportioner och takform får ej ändras. Tillbyggnader ska underordnas originalvolymen.

Fasadmaterial

Fasaderna ska vara murade, slammade och vitmålade. Gavlarnas panel ska vara stående och målad i brunsvart kulör. Trädetaljer ska vid ommålning målas i brunsvart kulör.

Vit kulör: NCS S 0500-N
Brunsvart kulör: NCS S 8505-Y20R

Tak och takavvattning

Taktäckningsmaterial ska vara svart papp. Inga förändringar av takets lutning, höjd eller förändring av takfotens utseende medges. Hängrännor och stuprör ska i första hand utföras i koppar och i andra hand svart plåt. Bygglov krävs om solcellspaneler installeras på tak och beviljas endast om de inte syns från allmän plats.

Fönster

Fönstersättning samt storlek på fönster får inte ändras mot allmän plats. Nya fönsteröppningar kräver bygglov. Fönster ska utformas brunsvarta. Materialet på fönster ska var trä eller aluminium med lågt glanstal. PVC fönster och fönster med spröjs tillåts inte.

Dörrar

Dörrar ska vara i oljat trä eller i brunsvart kulör. Garageportar ska utföras med liggande ribbor och brunsvart.

Murar och plank

Plank och staket ska vara målade i brunsvart. Murar ska vara slammade och vitmålade med krön av koppar eller svart plåt.

Skorsten

De vitslammade skorstenarna ska bevaras och får inte plåtas in. Plåtsargen på skorstenen ska vara av koppar eller svart plåt.